
حجاب
قربانعلی محمدی مقدم

بسم الله الرحمن الرحیم

حجاب

نویسنده:

قربانعلی محمدی مقدم

ناشر چاپی:

آستان قدس رضوی، موسسه چاپ و انتشارات

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

حجاب

مشخصات کتاب

سرشناسه : محمدی مقدم قربانعلی ۱۳۱۲ - عنوان و نام پدیدآور : حجاب / قربانعلی محمدی مقدم به سفارش معاونت امر به معروف و نهی از منکر. مشخصات نشر : مشهد آستان قدس رضوی، شرکت به‌نشر ، ۱۳۸۱. مشخصات ظاهری : ۴۷ ص ۱۱ × ۵/۲۰ س م. فروست : انتشارات آستان قدس رضوی ، شرکت به‌نشر؛ ۴۶۲. شابک : ۲۲۰۰ریال چاپ دوم ۹۶۴-۳۳۳-۸۵۹-۵ : ؛ ۲۲۰۰ریال ۹۶۴-۳۳۳-۶۸۳-۲ ؛ ۲۲۰۰ ریال : چاپ سوم : ۹۶۴-۰۲۰-۰۷۶-X ؛ چاپ پنجم: ۹۷۸-۹۶۴-۰۲۰-۷۲۱-۵ ؛ چاپ هشتم۹۷۸-۹۶۴-۰۲-۱۰۸۷-۱ : یادداشت : چاپ دوم ۱۳۸۲. یادداشت : چاپ سوم: ۱۳۸۳. یادداشت : چاپ پنجم و ششم: ۱۳۸۵. یادداشت : چاپ هشتم: ۱۳۸۷. یادداشت : کتابنامه ص [۴۱] - ۴۳. موضوع : حجاب شناسه افزوده : شرکت به‌نشر (انتشارات آستان قدس رضوی) شناسه افزوده : سپاه پاسداران انقلاب اسلامی(هرمزگان).معاونت امربه معروف . رده بندی کنگره : BP۲۳۰/۱۷/م۳۲ح۳ ۱۳۸۱ رده بندی دیویی : ۲۹۷/۶۳۶ شماره کتابشناسی ملی : م۸۱-۳۳۲۲۶

پیش گفتار

خداوند نظام هستی را به صورت تکوین و تشریع مقرر فرموده است. گردش منظومه های شمسی، حرکت سیارات، گردش زمین بر مدار خورشید، تغییر فصول، رویش گیاهان، زاد و ولد حیوانات همگی به فرمان خداوند انجام می پذیرد و هیچ ذره ای در عالم هستی بدون دستور او عملی انجام نمی دهد. این، صریح کلام حق در کتاب جاویدش قرآن است که می فرماید: ... به آسمان و زمین فرمان داد که از روی میل و رغبت و یا ناخواسته دستور او را گردن نهند. گفتند: ما فرمانبردارانه اجابت می کنیم.۱ این فرمانبرداری را در نظام کیهانی "،نظم تکوینی "می گویند. با توجه به این که در میان تمام موجودات کره زمین، تنها ۱-...فقال لها و لِلارض إئتیا طوعاً او کَرهاً قالتا اَتینا طائِعینَ (سوره فصلت (۴۱) آیه ۱۱). انسان دارای ادراک و شعور است، برای انتخاب راه نیک از بد، اختیار و انتخاب را به خود او وانهاده اند و توسط پیامبران زشتیها را از زیباییها جدا نموده و آنها را برای انسان تعریف کرده اند و این چنین اعمال مورد رضای خدا و خشم حق را باز گفته و آنگاه بی هیچ گونه اکراه و اجباری او را در گزینش هر یک مخیر ساخته اند؛ ضمن اینکه نسبت به عاقبت انتخاب زشتیها نیز هشدار داده اند! با علم به اینکه نه بر انتخاب کار نیک و نه در ارتکاب به اعمال بد، سود و ضرری متوجه خداوند نیست، سود و زیان هر یک از اعمالی که تحقق یابد عاید شخص انسان می شود. از حضرت رضا(علیه السلام) روایت شده است که ایشان فرمود ": امور حرام به دلیل زیان و ضرری که داشته اند حرام و واجبات از جهت سودمندی حلال شده اند. "با عنایت به این روایت، آنان که از واجبات روی برتابند منافعی را از خود دور کرده اند و آنان که به گرداب حرام فرو می غلتند متحمل ضررهایی می شوند. این امر کلیّت داشته و شامل تمامی واجبات و محرمات می شود". حجاب "یکی از همین واجبات الهی است که مردان و زنان هر کدام تا حدی که شریعت تعیین کرده، باید آن را رعایت نمایند. نوشته ای که فرا روی خواننده گرامی قرار دارد، کنکاشی در موضوع حجاب است. امید است برای همگان به ویژه بانوام مکرمه اسلامی، مفید فایده واقع شود. محمدی مقدم بهمن ماه ۸۰

۱- ضرورت حجاب

چرا در اسلام" حجاب "مقرّر شده است؟ و ضرورت آن چیست؟ اسلام برای انسان از آن جهت که انسان است- خواه مرد یا زن-

اهمیت خاصی قائل است. و در قران کریم آمده است": ما فرزندان آدم را بسیار گرامی داشتیم و آنها را بر مرکب برّ و بحر سوار کردیم و از هر غذای لذیذ و پاکیزه آنها را روزی دادیم."...۱ اکرام فرزندان آدم زن و مرد را شامل می شود. امتیاز جنسیت مفهومی ندارد. کرامت هر انسانی به ایمان، عمل صالح و تقوا بستگی دارد. جنسیت از جهت فضیلت نقشی ۱.و لقد کرّمنا بنی آدم و حَملناهم فی البرّ و البحرِ و رَزَقناهم من الطیباتِ... .(سوره اسراء (۱۷) آیه ۷۰). ندارد و به جنبه حیوانی انسان مربوط است. ارجمندی و کرامت هر انسانی بسته به کمالات معنوی، خردمندی، پرهیزکاری و انجام کارهای خیر اوست. آری، هر عملی که کرامت انسان را خدشه دار نماید، وقار انسان را از بین می برد و او را از جنبه شخصیت و انسانیت دور می نماید و به مرتبه حیوانیت تنزّل می دهد. این عمل از نظر شریعت ناپسند بوده و برای انجام هر یک کیفر متناسب مقرر گردیده است. رعایت کردن حجاب و بی توجهی به آن، یکی از همان امور است.

۲- قرآن و موضوع حجاب

قران کریم در آیات بسیاری به این موضوع پرداخته است. اما در سوره کریمه و چند آیه این واجب را به تفصیل بیان کرده و پیامبر عظیم الشأن را به ابلاغ آن امر فرموده است. ۱-در سوره احزاب به پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) چنین خطاب می کند":ای پیغمبر(گرامی) با زنان و دختران خود و زنان مؤمنان بگو که خویشتن را به چادر فرو پوشند که این کار برای این که آنها(به عفت و حریّت) شناخته شوند تا از تعرض و جسارت(هوسرانان) آزار نکشند بر آنان بسیار بهتر است و خدا (در حق خلق) آمرزنده و مهربان است."۱ ۱-یا ایّها النّبی قُل لأزواجِکَ و بَناتکَ و نِساءِ المؤمنینَ یدنینَ علیهنّ مِن جلابیبهنّ* ذلکَ اَدْنی انْ یُعرفْنَ فلا یُؤذینَ و کان الله غفوراً رحیماً. در آغاز این آیه کیفیت حجاب بیان شده است که باید سر تا قدم را بپوشانند و در پایان آیه، فلسفه حجاب را توضیح داده است. ۲-در سوره نور آیه ۳۰ چنین می فرماید: ای رسول! زنان مؤمن را بگو تا چشمها (از نگاه ناروا) بپوشند و فروج و اندامشان را (از عمل زشت) محفوظ دارند و زینت و آرایش خود- جز آنچه قهراً ظاهر می شود- بر بیگانه آشکار نسازند. باید سینه و بر دوش خود را به" مقنعه " بپوشانند و زینت و جمال خود را آشکار نکنند، جز برای شوهران خود و پدرانشان و شوهر و پسران خود و پسران شوهر و برادران خود و پسران برادر و خواهران خود و زنان خود(یعنی زنان مسلمان)... .۱ درباره این آیه، تحت عنوان شأن نزول پس از این (سوره احزاب (۳۳) آیه ۵۹) *جَلبابْ:پوششی است مانند عبا(چادر عربی) و با چادر نماز زنان ایرانی که از سر تا قدم خانمها را می پوشاند، به طوری که اندام و برجستگیهای بدن دیده نمی شود. ۱- و قُل لِلمؤمناتِ یَغضُضْنَ من أبصارِهنّ و یحفظنَ فروجهنّ و لا یبدینَ زینتهنّ الا ما ظهرَ مِنها و لیضربنَ بخُمُرهنّ علی جیوبهنّ و لا یُبدینَ زینتهنّ الا لِبعولتهنّ او آبائهنّ او آباء بُعولتهنّ او ابنائِهنّ او ابناءِ بعولتهنّ او اِخوانهنّ او بنی اخوانهنّ او بنی اخواتِهنّ او نِسائهنّ. (سوره نور(۲۴) آیه ۳۰). توضیح بیشتری خواهیم داد. اما دو نکته قابل ذکر و با اهمیت در این دو آیه وجود دارد که به آنها اشاره می کنیم: ۱-از آیه ۳۰ سوره نور چنین برداشت میشود که زنان مسلمان نباید زیباییهایخود را برای زنان غیر مسلمان نمایان سازند که انها برای مردان خود تعریف نمایند، تا چه رسد به این که مردهای غیر مسلمان زنان مسلمان را نظاره کنند، جمال و زیباییهی آنها را ببینند و این نشانه توجه عمیق اسلام به عفت و کرامت زنان مسلمان است. ۲-و از آیه ۵۹ سوره احزاب، فلسفه حجاب و ضرورت ان (به شرحی که خواهیم داد) روشن می شود.

۳- فلسفه حجاب

فلسفه حجاب در اسلام، حفظ شأن و مقام کرامت انسانی زنان مسلمان است که در قسمت آخر آیه ۵۹ سوره احزاب بدان پرداخته شده است. می فرماید: ذلکَ ادنی ان یُعرفنَ فلا یُؤذین. این مناسب ترین پوشش برای ناشناخته ماندن آنهاست، پس بدین سبب

مورد اذیت واقع نمی شوند. علامه طباطبایی در تفسیر شریف المیزان، ذیل این آیه چنین توضیح می دهد ". پوشش تمام بدن نزدیکتر به فهم این امر است که زنان به به اهل سرّ و صلاح و شایستگی شناخته شوند و اهل فسق آنها را مورد تعرّض قرار ندهند."۱ ۱.المیزان عربی، ج ۱۶،ص ۳۶۱، چاپ دوم، نشر دارالکتب اسلامی، ۱۳۹۰ ه. ق. فلسفه حجاب، محفوظ ماندن زنان از تعرض برخی مردان هوسباز و در امان ماندن مؤمن از تحریک غریزه و احساسات اعلام شده است. وجود غرایز در حیوان و انسان از حکمتهای الهی برای بقای نسل است. حیات جمعی حیوانات به صورت نوع، به وجود آن بستگی دارد و تأمین خردمندانه و بی افراط و تفریط آن در چارچوب ضوابط قانونی و شرعی، از تأکیدهای آیین مقدس اسلام است تا ضمن بهره مندی از آن، شأن و منزلت انسان نیز محفوظ بماند و دامن عفاف و تقوایش آلوده نگردد و به کرامت انسانی آسیبی وارد نشود. بدین جهت، چنان که توضیح دادیم، در سوره نور به مردان و زنان دستور پاکدامنی و حفظ عفت و پاک نظری داده شده است: (ای رسول ما) مردان مؤمن را بگو تا چشمها (از نگاه ناروا) بپوشند و فروج و اندامشان را (از کار زشت با زنان) محفوظ دارند که این بر پاکیزگی (جسم و جان) شما اصلح است و البته به هر چه کنید کاملاً آگاه است.۱ خداوند متعال به زنان دستور می دهد زیباییها و زیورهایشان را از مردان نامحرم پوشیده دارند و با آشکار ۱.قل لِلمؤمنینَ یَغُضّوا مِن اَبْصارهِم و یَحفَظوا فُروجَهم ذلک ازْکی لهُم انّ الله خبیرٌ بما یَصْنعونَ. (سوره نور(۲۴) آیه ۳۰). ساختن آنها فتنه و فساد برپا نکنند و موجب تحریک احساسات نگردند! مبنای جامعه اسلامی بر رعایت تقوا، ورع، پارسایی، عفاف و پاکدامنی است. برای تحقق این هدف باید از عوامل تحریک کننده و فسادانگیز جلوگیری شود. مسلمانان باید در رابطه با اموری که بطور طبیعی می تواند عامل گسترش فساد و تحریک عواطف گردد و در نتیجه افراد را به فساد و تباهی سوق دهد و جامعه را دچار ناهنجاریهای جسمی و روحی نماید، بر حذر باشند. حکم وجوب عفاف ورزی مردان و زنان در نگاه و خودداری از ارتکاب اعمال منافی عفت و لزوم حجاب کامل برای زنان، در این راستا صادر شده است.

۴- شأن نزول آیه شریفه وجوب حجاب

امام محمد باقر(علیه السلام) درباره نزول آیه شریفه ای از سوره نور (آیه ۳۱) چنین فرموده اند ": جوانی از انصار رسول خدا(صلی الله علیه و آله و سلم) در مدینه منوره از محلی عبور می کرد. از جهت مقابل این جوان، زنی در حال عبور بود. هر چند مقنعه کوچکی بر سر داشت، اما سفیدی سینه و گردنش تا بنا گوشش نمایان بود- البته در آن زمان سنت این بود که زنان روسری یا مقنعه ای که بر سر می بستند تا پشت گوشها بیشتر امتداد نداشت. زیبایی زن عابر نگاه جوان را به خود جلب کرد و احساسات او را تحت تأثیر قرار داد. قلبش مضطرب شد و عنان اختیار را از کف داد. با وجودی که آن زن از مقابلش عبور کرده بود، همچنان نگاهش او را در امتداد کوچه تعقیب می کرد. هر از گاهی چند برمی گشت و از پشت سر به آن زن نگاهی می کرد. بدین سان، جوان میرفت تا به داخل کوچه مورد نظرش وارد شد. در این رفت و برگشتها که با مشغولیت ذهنی و هیجان روحی همراه بود، متوجه قطعه استخوان و یا شیشه ای که از دیوار کوچه بیرون زده بود نگردید. گوشه صورتش به آن برخورد کرد و خون سر و صورت و لباسهایش را فرا گرفت. وقتی به خود آمد لباسهایش را به خون آغشته دید. از آشفتگی و حالتی که پیدا کرده بود، سخت ناراحت شد. با خود گفت: به خدا سوگند! با همین سر و وضع خدمت رسول خدا می روم و به آن حضرت شکایت می کنم". سپس، با همان حال به محضر پیامبر(صلی الله علیه و آله و سلم) رسید. رسول خدا که او را در ان وضعیت مشاهده کردند علت را جویا شدند. جوان تمام ماجرا را برای پیامبر(صلی الله علیه و آله و سلم) تعریف کرد. بدان هنگام جبرئیل فرود آمد و آیه شریفه قل للمؤمنین یغضون من ابصارهم را تا آخر آیات حجاب بر پیامبر قرائت نمود".۱ از این روایت به خوبی استفاده می شود که نداشتن ۱-الإمام الباقر(علیه السلام)، اِستقْبل شابٌ من الأنصار امرَأةٌ بالمدینَهْ- و کانَ النّساء یَتقعنّ خلفَ آذانِهنّ- فَنظرَ الیها و هی مُقبلةٌ فلمّا جازَت نظر الیها و دَخلَ فی زقاقٍ قد سمّاه ببنی فلان فجعلَ یَنظرُ خلفَها و اعترَضَ وجههُ عظمٌ فی الحائِط او زجاجةٌ فشَقّ

وجهَهُ فلمّا مضَت المرأةُ نَظرَ فإذا الـدّماء تسيلُ علی صَدره و ثوبِه فقالَ و الله لآتین رسولُ الله(ص) و لأُخْبِرنّه قال فأتاهُ فلمّا رَآهُ رسول الله قـال: مـا هـذا فـاخبرهُ فهبطَ جبرئیـل بهـذه الآیـهٔ قل لِلمؤمنین ... محمـد ری شـهری: میزان الحکمه، ج ۴، ص ۳۲ و ۹۰، چاپ دارالحـدیث. حجاب و بر ملا بودن زیبایی و زیور زنان، موجب جلب توجه نامحرمان شـده و برانگیزنـده فتنه و فساد است. از طرفی، وقار و شخصیت والای زنان که باید اساس و بنیان خانواده بر آن اسـتوار گردد دسـتخوش حوادث و تحت الشعاع جنبه های ظاهری واقع می شـود و ارزش و کرامت زنـان دانشـمند و فاضـل نادیـده گرفته می شـود. اسـلام به منظور پاسـداری از حرمت و کرامت و شخصیت واقعی زنـان، حجـاب را مقرر داشت تـا شؤون اجتماعی آنان محفوظ بمانـد و از قربانی شـدن فضایل و کرامتشان در پای ظواهر دنیوی جلوگیری نماید. نگاهها را به اندیشه تبدیل کند و از ظاهر به باطن ارجاع دهد و دست رد به سینه ظاهر بینان زند.

۵- تأملی در مسأله حجاب

بـا دقت در فلسـفه حجـاب و شأن نزول آیات یاد شـده، می گوییم: حجاب : یعنی در کمالات زنان انـدیشه کردن : "، یعنی به جای شخصـی شخصـیت را دیدن : "، یعنی در کرامت و فضـیلت زنان فکر کردن : "، یعنی گوهری پر بها در صدف داشـتن : "، یعنی به همه نامحرمـان و ظاهربینـان" نه "گفتن : "، یعنی... . اگر آیـات شـریفه ای که درباره حجاب صـدور یافته به دقت مورد عنایت قرار گیرند، پاسخی جامع برای ظاهربینان هوسباز به همراه دارند. موضوع حجاب و تأکید بر عفاف، در همه ادیان الهی مطرح بوده است. برای اثبات این موضوع، به داسـتانی از قرآن کریم اشاره می کنیم. از حضـرت موسـی بن جعفر(علیه السلام) در تفسیر آیه شریفه: یا ابَتِ اِسْتأجِرهُ انّ خیرَ مَن استأجَرْتَ القویّ الأمینُ ۱، روایـت شـده است که آن حضـرت فرمـود ": حضـرت موسـی بن عمران(علیه السـلام) به دلیل ترس از فرعونیان از مصر خارج شد. حیران و سرگردان می رفت تا بر سر چاههای آب مدین رسید. گروهی از چاه آب می کشیدند و گوسفندان خـود را آب می دادنـد. در گـوشه ای دو دختـر جلـو تعـدادی گوسـفند را به زحمت گرفته بودنـد. حضـرت موسـی(علیه السـلام) نزدیك رفت و پرسـید: چرا گوسـفندان خود را آب نمی دهیـد؟ گفتند: پدر ما پیرمرد است و قادر به انجام کارهای سـخت نمی باشـد. ما منتظریم تا دیگران دامهای خود را سـیراب کننـد، آن گاه گوسـفندان خود را از باقی مانده آبها آب دهیم. دل حضـرت موسی(علیه السلام) به رحم آمد. چاه آب دیگری بود و سنگ بزرگی بر آن نهاده بودند. حضرت موسی به تنهایی آن سـنگ را از چاه برگرفت و به کناری نهاد و آب فراوانی از چاه برکشـید و گوسـفندان را سـیراب کرد. سـپس ۱-یکی از دختران حضـرت شـعیب گفت: پدر، او را برای انجام کارها اجیر کن. او مرد نیرومند و امین است.(سوره قصـص(۲۸) آیه ۲۶). آنها روانه منزل شدند. حضرت موسی به سایه درختی باز گشت و از خداوند تقاضای کمك نمود. دختران شعیب آن روز زودتر به خانه رسـیدند. پدر علت زود آمدن را جویا شد.موضوع را گزارش کردند. حضـرت شـعیب فرمود: یکی از شما برود و او را بیاورد تا مزد کارش را بـدهم. یکی از دختران شـعیب نزد حضـرت موسـی آمـد و از او خواست که برای گرفتن مزد کارش به خانه شـعیب برود. حضرت موسی پذیرفت. وقتی به راه افتادند،دختر شعیب به عنوان راه بلد، جلو افتاد. حضرت موسی فرمود: شما پشت سر من حرکت کنید. دختر گفت: شما راه را نمی دانید. حضرت فرمود: شما از پشت سر بیایید، هر جا که من اشتباه رفتم راهنمایی ام کنید. زیرا من از خانواده ای هسـتم که از پشت سـر به زنان نامحرم نگاه نمی کنند. بدین طریق به راه افتادند. پس از ملاقات حضـرت موسـی(علیه السـلام) بـا شـعیب، پیامبر ماجرای فرار از مصـر را برای شـعیب تعریف کرد، و حضـرت شـعیب گفت: غم مـدار که آنها دیگر بر تو دست نخواهنـد یـافت. دختری که حضـرت موسـی را به منزل آورده بود به پـدرش پیشـنهاد کرد او را به کارگری قبول کنـد، چون جوانی نیرومند و امین است. شـعیب از دختر خود پرسـید: نیرومندی وی را از برداشـتن سـنگ چاه فهمیدی، امانت دار بودن او را از کجـا دانستی؟ دختر چگونگی آمـدن به منزل را برای پـدرش تعریف کرد و پاك چشـمی و عفاف ورزی حضـرت موسـی را شـرح داد.۱ ایـن طرز رفتـار حضـرت موسـی(علیه السـلام) به مـا می آمـوزد که در عفت چشم و پیشـگیری از هـوای نفس و نجـات دل از

وسوسه گناه سعی بلیغ نماییم و پاک دامنی و پاکی نفس را وجهه همت خود قرار دهیم. ۱-الامام الکاظم(علیه السلام) فی قوله تعالی: یا ابتِ استأجرهُ انّ خیرَ من استأجرتَ القویّ الامین. قال لها شعیب یا بُنّیهٔ هذا قویّ قد عَرَفتیه برفع الصّیخرهٔ، آلامین من این عَرَفتیه؟ قالت یا ابت انّی مُشیتُ قدّامهٔ فقالَ اِمشی من خلفی فأن ضلتُ فَارشدینی الی الطّریق فانَا من قوم لا ننظر فی ادبار النّساء. (محمدبن علی بن الحسین، صدوق: من لا یحضره الفقیه، چاپ پنجم، دارالکتب الاسلامی، ۴/۱۹/۴۹۷۴)

۶- وجوب حجاب و تأکید پیامبر اسلام(صلی الله علیه و آله و سلم) درباره آن

پیامبراسلام(صلی الله علیه و آله و سلم) فرموده اند: هر نگاه بی جا، تیر مسمومی از تیرهای شیطان است. هر کس از خوف خدا آن را ترک کند خداوند در عوض ایمانی به او می بخشد که شیرینی آن را در قلب احساس نماید.۱ از امام علی بن ابی طالب روایت شده است ": روزی در محضر رسول خدا(صلی الله علی و آله و سلم) شرفیاب شده و در کنار بقیع نشسته بودیم. آن روز هوا سرد و بارانی و زمین اندکی مرطوب بود. در آن حال دیدیم که زنی بر الاغی سوار است ۱-قال رسول الله(ص) النظر سهمٌ من سهام ابلیس فمن ترکها خوفاً من الله اعطاهُ الله ایماناً یجد حلاوتهُ فی قلبه. (محمد تقی مجلسی: بحارالانوار، ج ۱۰۴، دارالاحیاء التراث العربی، بیروت ۱۴۰۳، ص ۲۸ و ۳۶. به نقل از میزان الحکمه، ص ۳۲ و ۹۰. و از مقابل ما عبور می کرد. مسیر حرکت ناهموار بود. ناگهان دست الاغ به گودالی فرو رفت و زن از بالای ان به زیر افتاد. تا چنین شد، رسول خدا(صلی الله علیه و آله و سلم) صورتش را از طرف آن زن برگرداند. اصحاب عرض کردند: ای رسول خدا، زن پوشش کامل دارد. رسول خدا(صلی الله علیه و آله و سلم) سه مرتبه فرمودند": خداوند دارندگان پوشش کامل را مورد غفران و آمرزش خود قرار دهد. "سپس فرمودند ": ای مردم، اندام خود را کامل بپوشانید و بدان وسیله همسران خود را که از منزل خارج می شوند از نامحرمان حفظ کنید."۱ ۱-قال علی(ع):کنتُ قاعداً فی البقیعِ معَ رسول الله(ص) فی یَوْمِ رَجَنَ و مَطرهُ اذمرّت امرأهٔ علی حمار فهوتْ ید الحمار فی وهدهٔ فسقطتِ المرأهُ فأعرض النّبی بوجهه قالوا: یا رسول الله انّها سترهٍ ولهٔ قال: اللهم اغفر للمسرولات ثلاثاً. یا ایّها النّاس اتخذوا السرادیلات فأنّها من استَر ثیابکم و حسّنوا بها نسائکم اذا خَرَجنَ. (ورام بن ابی فرس: تنبه الخواطر، چاپ نهم، ج ۲، ص ۷۸).

۷- روایات و مسأله حجاب

از امام صادق(علیه السلام) روایت شده است که فرمود ": برای زن مسلمان شایسته نیست مقنعه و لباسی بپوشد که اندامش را نپوشاند."۱ روزی پیامبر(صلی الله علیه و آله و سلم) از اصحاب خود پرسیدند...": زنان در چه حالتی به خداوند نزدیکترند "؟خبر این سؤال به حضرت زهرا(س) رسید. ایشان در پاسخ پیامبر عرض کردند ": زن خانه داری که نامحرم او را نبیند "پیامبر(صلی الله علیه و آله و سلم) با شنیدن این جواب فرمودند": فاطمه پاره تن من است."۲ ۱-عن حلبی عن ابی عبدالله(ع)، قال: لا یصلحُ للمرأةِ المسلمهٔ ان تلبسَ من الخُمُر و الدّروع ما لا یواری شیئاً. (محمدبن حسن حرّ عاملی: وسائل الشیعه، ج ۴، چاپ دوم، مؤسسه آل البیت قم، ص ۳۸۸). ۲-سأل رسولُ الله(ص) اصحابَه عن المرأهٔ... فمتی تکونُ ادنی من ربّها؟ فلم یدروا فلمّا سمعت فاطمهٔ قالت: ادنی ما تکونُ من ربّها ان تلیزمَ قصرَ بیتها. فقال رسول الله(ص"): انّ فاطمهٔ بضعهٔ منّی. ("احمد رحمانی امام علی(علیه السلام) فرمودند": چشمها صیدگاه شیطانند".۱ و" چشم دیده بان فتنه است."۲ رسول خدا(صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند ": از فزونی نگاه برحذر باشید که بذر هوای نفس را می پاشد و غفلت به بار می آورد."۳ امام علی(علیه السلام) فرمودند ":اگر چشم را به شهوت باز کنی، نتیجه اش نابینایی قلب است."۴ امام صادق(علیه السلام) فرمودند ": عیسی بن مریم(علیه السلام) به اصحابش می فرمود: از نگاههای بی جا برحذر باشید که در دل شهوت را میکارد و برای اصحابش فتنه به بار می آورد."۵ و باز فرمودند: مسیح(علیه السلام) می فرمود: از نگاه به امور ممنوعه برحذر باشید که بذر شهوات را می پاشد و گیاه همدانی: فاطمهٔالزهرا. بهجهٔقلب

المصطفی، چاپ اول، نشر مؤسسه بدر، ۱۳۵۷،ص ۲۷۳). ۱-الامام علی(ع): العیونُ مصائدُ الشیطان، (عبد الواحد آمدی: غرر و دُرر ص ۹۵۰). ۲-الامام علی(ع): العین رائد الفتنِ. (همان مأخذ، ص۳۶۶). ۳-قال رسول الله(ص): ایّاکم و فُضول النظر فانّه یبذر الهوی و یولـد الغفلـهٔ. (محمد باقر مجلسی: بحارالانوار، ج ۷۲،ص ۱۹۹). ۴-عـن علی(ع): اذا بصـرُت العین الشـهوهَ عمی القلب عن العاقبـهٔ.(عبدالواحد آمدی: غرر و دُرر،ص ۴۰۶۳). ۵-الامام صادق(ع): یابن جُندبُ انّ عیسی بن مریم(ع) قال: لاصحابه، ایّاکم و النّظرهٔ فانها تزرع فی القلـب الشـهوهٔ و کفی بهـا لصاحبهـا فتنـهٔ. (حسـن بن علی بن...حرّانی: تحـف العقـول به تصـحیح علی اکـبر غفـاری، دفـتر انتشارات اسـلامی، تحف العقول، ص ۳۰۵) فسق به بـار می آورد."۱ رسول خدا(صـلی الله علیه و آله و سـلم) فرمود ": خشم خدای عزوجـل شـدت می گیرد بر زن شـوهرداری که نگـاهش را از غیر شـوهر و یـا افراد غیر محرمش پر کنـد."۲ دربـاره نگاه به نامحرم روایـت فراوان اسـت کـه بـدین مقـدار بسـنده کردیم. آنچه در این بحث بیشـتر اهمیت دارد و روایـات هم در آن بـاره بسیار است، وجـوب حجـاب برای بـانوان اسـت. به عنـوان نمـونه، به چنـد روایت اشـاره می کنیم. زنی عطر فروش به نـام" حولاـء "گـاهی برای خانواده رسول خـدا (صـلی الله علیه و آله و سـلم) عطر می آورد. روزی پیامبر خطاب به او فرمود": ای حولاء! زینتهایت را برای غیر شوهرت آشـکار مکن. برای زن روا نیست ساقهای دست و پای برهنه اش را نامحرم ببیند. اگر کسـی چنین کند لعنت و خشم خدا و لعن فرشـتگان و عذاب دردناکی برای خود آماده کرده است ". ای حولاء! زنانی که به خدا و روز قیامت ایمان داشته باشند، زیبایی و زینتهای خود را بر نامحرمان آشـکار نمی کننـد که اگر چنین کننـد، دین خود را فاسـد و خشم خـدا ۱-و قال(ع): ان المسیحَ علیه السـلام قال: ایاکم النّظر الی المحذورات فانها بذر الشـهوات و نبات الفسق. (محمد باقر مجلسی: بحارالانوار، ج ۱۰۴، ص۴۲). ۲-قال رسـول الله(ص) اشـتدّ غضب الله عزوجـل علی امرأهٍ ذات بکـل ملأـت عینُهـا من غیر زوجِهـا او غیر ذی محرم منهـا.(ثواب الاعمـال، ۳۳۸/۱). را برانگیخته انـد."۱ امیرالمؤمنین(علیه السـلام) در وصایای خود به فرزندش حضـرت مجتبی(علیه السـلام) فرمود ": پسـرم! همسـرانت را در حجاب داشته باش، زیرا خیر تو و آنها در حجاب کامل آنهاست و باز با حجاب کامل از خانه بیرون رفتن آنها بهتر از آن است که نامحرم غیر مورد اعتمادی به منزلت وارد شود. اگر ممکن باشد که همسـرانت را جز تو کسـی نشناسد، انجام بده."۲ ۱-یا حولاءَ لا تُبدی زینتک لغَیر زوجک، یا حولاء لا یحل لامرأهٔ ان تظهر مِعصـمَها و قدمها لرجُل غیر بعلِها و اذا فعلت ذلکَ لم تزل فی لعنـهٔ الله و سـخطه و غضب الله علیها و لعنتها ملائکهٔ الله و اعدّ لها عذاباً الیماً... یا حولاء مَن کانَت منکنّ نومن بالله و الیوم الآخر لا تجعلْ زینتها لغَیر زوجها و لا تبدی خُمُرها و مِعصَمها و الا امرأهٍ جعلت شیئاً من ذلک لغیر زوجِها فقد افسَدَت دینها و سخطت ربّها. (حـاج میرزا حسن نـوری: مسـتدرک الوسائـل، تحقیق مؤسـسه آل البیت،چـاپ سوم، ج ۱۴، ص۲۳۸-۲۴۵) . ۲-الامـام علی(ع) لإبنه الحسن و اکفُف علیهنّ من ابصـارهنّ بحجبک ایّاهنّ فانّ شـدهَ الحجاب خیر لک و لهنّ و لیس خروجهنّ بأشـدّ من إدخالکَ من لا یوثقُ به علیهنّ و ان استطعتُ ان لا یعرفن غیرکَ من الرّجال فافعل. (حسن بن علی بن... حرانی: تحف العقول، ص ۸۶).

۸- نظر مفسران درباره حجاب

تمـام مفسـران از جمله طبرسـی در مجمع البیـان(ج ۴، ص ۱۳۸)، علامـه در المیزان(ج ۱۵،ص ۱۵۶) و نویسـندگان کتابهای منهاج الصادقین (در ج ۶، ص ۲۹۵)، اطیب البیان (ج ۹،ص ۵۲۱)، تقریب القرآن(ج ۱۸، ص ۹۸)، حجهٔالتفاسیر(ج۵، ص۱۳)، ابوالفتوح(ج ۱۴)، جوامع الجامع(ج ۳، ص ۱۰۳)، اثنی عشری(ج ۱۰، ص ۴۸۸) مخزن العرفان(ج ۹، ص ۹۵) بصائر، نمونه، وحی القرآن و ... ذیل دو آیه شـریفه سوره نور و احزاب، بر وجوب حجـاب کامـل تأکیـد کرده انـد. جمله" ولیضـربن بخمرهن علی جیوبهن "را مقنعه ای دانسـته اند که تمام سـر و گردن را بپوشاند و زیادی آن قفسه سینه را کامل بگیرد. و عبارت" جلباب "را که در سوره احزاب آمده، به معنـای عبـا (چادر عربی) و چادر مشـکیی که در میان خانمهای ایرانی مرسوم است، گرفته انـد. از مضـمون روایات نیز همین نوع حجاب استنباط می شود.

۹- حضرت زهرا(س) و مسأله حجاب

حضرت موسی بن جعفر(علیه السلام) از پدرانش و از امام علی (علیه السلام) روایت کرده است که فرمود ": شخص نابینایی از حضرت فاطمه زهرا(س) اجازه ورود خواست. فاطمه زهرا(س) خود را با حجاب کامل پوشاند و سپس اجازه ورود عنایت فرمود. پیامبر خدا(صلی الله علیه و آله وسلم) فرمود: دخترم، چرا حجاب پوشیدی؟ او مردی نابینا است. حضرت زهرا عرض کرد: اما پدر، من نابینا نیستم، به علاوه این که، او بوی عطر بدن را استشمام می کند. پیامبر(صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود ": گواهی می دهم که تو پاره تن من هستی."۱ ۱-عن موسی بن جعفر عن آبائه قال: قال: علی(ع) استأذنَ اعمی علی فاطمة فاحجبتهُ فقال رسول الله(ص) لها لم حجبته و هو لا یراک؟ فقالت ان لمیکن یرانی فانّی اراهُ و هو یشمّ المریح فقال: رسول الله(ص) اشهد انک بضعهٔ منی. (احمد رحمانی همدانی: فاطمةالزهرا بهجهٔ قلب المصطفی، ج ۴، ص۲۵۸). ابو نعیم اصفهانی که از علمای سنت و جماعت است و در صدوسی هجری درگذشته است، کتابی در وصف گزیدگان خدا به نام حلیهٔ الأولیاء و طبقات الاصفیاء در چند مجلد نوشته و فصلی را به فاطمه زهرا(س) اختصاص داده است. در ضمن این فصل ، به اسناد خود از عمران بن حُصین چنین می نویسد ": روزی پیغمبر به من گفت: -با من به دیدن فاطمه نمی آیی؟ -چرا. و با هم به خانه فاطمه رفتیم. پیغمبر رخصت خواست و دخترش اجازت داد. -با کسی که همراه من است داخل شوم؟ -پدر، به خدا جز عبائی ندارم! -دخترم خودت را با آن عبا چنین و چنان بپوش. و دستور پوشیدن داد."...۱ از این روایات و نظیر اینها اهمیت حجاب و دوری از نامحرمان و مطیع فرمان خداوند در رعایت کامل حجاب از عملکرد زهرای مرضیهٔ مستفاد می شود. حضرت فاطمه زهرا(س) سخت مقید بودند که مطابق دستورالعمل کتاب خدا، در کلیه واجبات از جمله حجاب رفتار نمایند. بدین منظور، آن گاه که برای اقامه دعوی علیه خلیفه اول درباره فدک، قصد رفتن به مسجد را ۱-سیدهاشم بحرانی: حلیهٔالابرار، ج ۲، ص ۴۲. و محمد باقر مجلسی: بحارالانوار، ج ۴۳، ص۳۷. کردند، نخست برابر دستور آیه شریفه قرآن که می فرماید" ولیضربن بخمرهن علی جیوبهن "مقنعه بزرگی بر سر مبارك افکندند، چنان که تمام سر و گردن تا بالای سینه را پوشاند و سپس مطابق آیه شریفه سوره احزاب که میفرماید": یدنین علیهن من جلابیبهن، "چادر عربی بلندی روی مقنعه بر سر نهادند و بدین ترتیب آماده رفتن به مسجد شدند. گروهی از زنان فامیل اطراف حضرت را گرفته بودند، چنان که مشخص نبود کدام زهرای مرضیه است و مانند رسول خدا قدم برمی داشتند. بلندی چادر حضرت گاه موجب می شد که پای همراهان روی دامن چادر قرار گیرد.۱ این نوع پوشش به دلیل رعایت دستور آیه مبارکه قرآن صورت گرفت که آن حضرت مطابق آیه سوره نور، مقنعه پوشید و مطابق آیه سوره احزاب چادر بر سر کرد. اگر الگوی زنان مؤمن حضرت زهرا(س —) است که هست- راه و روش آن بانوی بزرگ اسلام باید ملاك رفتار و منش زنان مسلمان باشد. ۱-...انّه لمّا اجتمعَ ابوبکر و عمر علی منع فاطمهَ فدکاً و بَلغَها ذلک لائثْ خمارها علی رأسها و اشتملتْ بجَلبابها و اقبلت فی لمهٔ من حفدتها و نساءَ قومها تطأ ذیولها تحزم مشیتُها مشیهُ رسول الله... (سید محسن امین، اعیان الشیعه، ج ۱، چاپ دارالتعارف بیروت، ص ۳۱۵) به نقل از کتاب احتجاج طبرسی. و این حدیث از طرق مختلف روایت شده است.

۱۰- حضرت زینب (س) و الگوی حجاب

پس ار حضرت زهرا(س)، منش حضرت زینب(س) به عنوان الگوی حجاب بیان می شود. در روایتی از یحیی مازنی نقل شده است که گفت ": من در همسایگی امیرالمؤمنین(علیه السلام) در مدینه زندگی می کردم و در مجاورت خانه ای بودم که حضرت زینب(س) در آنجا ساکن بود. به خدا سوگند، هیچ گاه شخص آن بانو را ندیدم و صدایی از او نشنیدم. هرگاه قصد زیارت جدّش رسول خدا(صلی الله علیه و آله و سلم) را می نمود، شب به زیارت آن حضرت می رفت و این در حالی بود که برادرش حسن(علیه

السلام) از سمت راست و برادرش حسین(علیه السلام) از سمت چپ او حرکت می کردند و امیرالمؤمنین(علیه السلام) پیشاپیش در حرکت بودند. و همین که نزدیک مرقد مطهر پیامبر(صلی الله علیه و آله و سلم) می رسید، نخست امیرالمؤمنین(علیه السلام) روشنایی قندیلها را خاموش می کرد. یک نوبت که حضرت مجتبی دلیل خاموش کردن چراغها را از پدرش سؤال کرد، ایشان فرمودند": خواهرت زینب همراه ماست. شاید نامحرمی او را ببیند."۱ این دو بانوی بزرگ حضرت فاطمه و حضرت زینب (س) الگوی زنان مؤمنه اهستند و خانمها باید رفتار و منش آن بزرگواران را الگوی زندگی خود قرار دهند. ولی متأسفانه، امروزه دشمنان اسلام برای بی عفاف کردن زنان مسلمان و گسترش فساد، تهاجم و هیاهوی بسیاری به راه انداخته اند. ۱-و حدّث یحیی المازی قالَ: کنتُ فی جوار امیرالمؤمنین(ع) فی المدینهِ مدهٔ مدیدهً و بالقرب من البیت الذی تسْکنه زینبُ ابنته فلا و الله ما رأیتُ لها شخصاً و لا سمعت لها صَوتاً و کانت اذا ارادتِ الخروجُ لزیارهِ جدّبها رسول الله(ص) تخرجُ لیلاً و الحسن عن یمینها و الحسین عن شِمالها و الأمیرالمؤمنین(ع) امامَها فاذا قرُبت من القبر الشّریف سبقها امیرالمؤمنین فاخَمَّه ضوء القنادیلَ فسأله الحسن مرّهٔ عن ذلک فقال: اخشی ان ینظر احد الی شخص اختکَ زینبُ. (احمد رحمانی همدانی: فاطمهٔالزهرا بهجهٔقلب المصطفی، ص۶۴۲).

۱۱- نظر مراجع تقلید درباره حجاب

بااستناد به آیات شریفه قرآن و روایات فراوانی که به برخی از آنها اشاره شد و نیز سنت عملی حضرت زهرا و زینب کبری(س)، علما و مراجع تقلید به وجوب حجاب فتوا داده و آن را برای زنان مسلمان امری ضروری و لجتناب ناپذیر معرفی کرده اند، که به برخی از آنها اشاره می شود: ۱-امام خمینی(ره) در مسأله ۲۴۳۵ و مسأله ۲۴۳۳ رساله توضیح المسائل چهار مرجع ص ۵۸۷ و ۵۸۸ف بر وجوب حجاب تأکید دارند. ۲-آیهٔ الله گلپایگانی(ره) در ص ۴۵۸ رساله، درباره حجاب به عنوان آنچه یک زن باید بداند، بحث کرده اند. ۳-آیهٔ الله بهجت، فاضل لنکرانی، صافی گلپایگانی و آقای سیستانی گفته اند ": سزاوار نیست زنهای مؤمن بدون چادر خارج شوند. "۴-آقای ملکی تبریزی گفته اند ": پوشیدن بدن بر زن واجب و بهترین نوع پوشش واجب همان چادر مشکی است که زنهای مؤمنه خود را با آن می پوشانند. "۵-آیهٔ الله خامنه ای- دام عزّه- فرموده اند ": بهترین حجاب چادر است. چادر سیاه هم بی اشکال است و کراهت ندارد."

ختام سخن

با عنایت به آیات کریمه قرآن و روایات رسیده از معصومان، و با تحقیق و پژوهش مفسران و فواید کلامی و فلسفی آن و فتوای مراجع تقلید و خردمندان بر ضرمرت وجوب حجاب، بعید می نماید که کسی از نظر دینی و شرعی در وجوب حجاب و لزوم آن شک داشته باشد. آنچه باقی می ماند، طرح شبهاتی است که از طرف مغرضان با هدف بی عفاف کردن بانوان القاء می شود. بسیار روشن و طبیعی است که گوهرهای ارزشمند را دور از دید و دسترس اهریمنان حفظ می کنند،این خزف است که در همه جا به فراوانی موجود است و از بی ارزشی کسی بدان چشم ندارد. در گذشته ایام، با زور سرنیزه می خواستند گوهرهای گرانبها را از صدف درآورند، چادرها را از سر بانوان برداشتند، زنان مؤمن با آنها مقابله می کردند و هیچ گاه تسلیم نشدند و مردم را در مسجد گوهرشاد به رگبار مسلسل بستند، مجروحان را با کامیون در دل شب به خارج شهر بردند و زنده به گور کردند، اما توفیق نیافتند، چه": ید الله فوق ایدیهم. . "حال قلم به مزدها تهاجم فرهنگی سنگینی را آغاز کرده اند، به این امید که سدّ عفاف و تقوی را بشکنند و هر روز به شکلی خاص، ندایی را ساز می کنند. بر زنان فاضل و دانشمند است که به این هرزه جوییها و یاوه سراییها پاسخ بدهند و این انتظار، انتظار بی جایی نیست.

نیایش

خداوندا، ما را توفیق طاعت، دوری از معصیت، درستی نیت و حقیقت معرفت عنایت فرما! زبان ما را به صواب و حکمت جاری فرما، و دیدگان ما را از خیانت، و گوشهای ما را از شنیدن بیهوده و غیبت باز دار! دانشمندان را به زهدورزی و نصیحت، دانشجویان را به دانش اندوزی و رغبت، شنوندگان را به گوش دادن و متابعت، و بیماران را به شفا و صحت و درگذشتگان را بهلطف و مرحمت و پیروان را به وقار و مسکنت و جوانها را به توبه و انابت و زنها را به حیا و عفت و توتمندان را به فروتنی و وسعت و بیچارگان را به صبر و قناعت روزی فرما. آمین یا ربّ العالمین

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم جاهِدُوا بِأَمْوالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِكُمْ خَیْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیتهای گسترده مرکز : الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و... د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و... ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان

 ارزش کار فکری و عقیدتی الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید». التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟». [سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد». مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».